Oprávnění k distribuci penzijních produktů bankou a obchodníkem s cennými papíry

Předpis
- **Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, ve znění pozdějších předpisů (ZDPS)**
- **Zákon č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření (ZDS)**
- **Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (ZoB)**
- **Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (ZKPT)**
- **Vyhláška č. 233/2009 Sb., o žádostech (…) (vyhláška o žádostech)**

Ustanovení
- **§ 74 a 82 ZDPS, § 91 ZDS, § 1 ZoB, § 6a ZPKT, § 3, § 22 a § 25 vyhlášky o žádostech**

Otázka

Jakým způsobem žádá banka a obchodník s cennými papíry, který není bankou o oprávnění k distribuci penzijních produktů?

Odpověď

Technická novela ZDPS (sněmovní tisk 693) výslovně umožnila obchodníkům s cennými papíry, aby distribuovali penzijní produkty (§ 74 odst. 1 ZDPS). K tomu se podle § 74 odst. 2 ZDPS vyžaduje

- povolení v udělené licenci v případě bankovního obchodníka s cennými papíry (dále jen „banka“) nebo
- registrace v případě obchodníka s cennými papíry, který není bankou (dále jen „obchodník s cennými papíry“).

Banka

Banka může získat povolení k distribuci penzijních produktů pokud:

1. je obchodníkem s cennými papíry, to znamená, že má oprávnění k poskytování investičních služeb podle § 1 odst. 3 písm. h) ZoB, a to konkrétně investiční služby přijímání a předávání pokynů a poradenství.[1]
2. splňuje podmínku odborné způsobilosti (§ 74 odst. 2 ZDPS)
3. v rámci bankovní licence je oprávněná k zprostředkovatelské činnosti i nad rámec investičních služeb, tj. má povoleno finanční makléřství podle § 1 odst. 3 písm. i) ZoB.

Třetí podmínku lze dovodit zejména z konceptu bankovní licence. ZDPS uvádí, že se činnost v oblasti distribuce penzijních produktů „povolí v udělené licenci“, tj. že musí být současně povolena odpovídající činnost v rámci bankovní licence podle zákona o bankách. Zákon o bankách však neupravuje specificky činnost v oblasti distribuce penzijních produktů a zprostředkovatelská činnost banky v této oblasti spadá do skupiny „finanční makléřství“ podle § 1 odst. 3 písm. i) ZoB.

V případě, že banka nemá v licenci povoleno finanční makléřství, musí současně požádat podle zákona o bankách o odpovídající změnu bankovní licence. Pokud je banka k finančnímu makléřství již oprávněna, žádné změny v bankovní licenci nejsou potřebné a k povolení zprostředkovatelské činnosti „v udělené licenci“ dojde pouze fakticky, tím, že banka získá doplňující oprávnění podle ZDPS.

Žádost o povolení činnosti distribuce penzijních produktů podává banka podle § 82 odst. 1 ZDPS na předepsaném tiskopisu elektronicky. Protože vyhláška o žádostech v současné době zvláštní tiskopis nepředepisuje, doporučuje se, aby banka použila tiskopis uveřejněný pro tyto účely na webu České národní banky (doc, 62 kB), ke kterému budou přiloženy přílohy nutné pro ověření odbornosti.[2]

[1] Zákon dodává „ve vztahu k investičním nástrojům“. Není zcela zřejmé, zda má jít o všechny investiční nástroje nebo alespoň některé. S ohledem na to, že investiční zprostředkovatel, který také může získat oprávnění k distribuci penzijních produktů, má činnost v oblasti investičních služeb omezenou na vybrané služby k omezenému okruhu investičních nástrojů, není ani u bank a obchodníků s cennými papíry nutno trvat na povolení k poskytování služeb ve vztahu ke všem investičním nástrojům. Proto stačí oprávnění k stanoveným investičním službám alespoň ve vztahu k některým investičním nástrojům.

[2] Viz odpověď na dotaz *Ověření odbornosti osoby žádající o oprávnění k distribuci penzijních produktů* na www.cnb.cz.

Banka je také povinna zaplatit za podání žádosti správní poplatek 10 000 Kč stanovený v položce 65, bodu 9 písm. f) zákona o správních poplatcích.

Česká národní banka žádosti o povolení vyhoví do 30 dnů ode dne doručení žádosti.[3] O povolení k činnosti Česká národní banka vyrozumí banku elektronicky. Písemné rozhodnutí se podle § 82 odst. 2 nevyhotovuje. Pokud by žádost neprokazovala splnění podmínky odborné způsobilosti, vyzve Česká národní banka banku k odstranění nedostatků.

Povolení k činnosti má stejně jako u ostatních distributorů platnost pouze 1 rok. Prodlužuje se automaticky o rok, pokud je včas, před uplynutím roční lhůty, zaplacen správní poplatek.

Právní předpisy nepožadují v tomto řízení předkládání odpovídajících úprav obchodního plánu, doložení technických a organizačních předpoklady nebo funkčního řídícího a kontrolního systému. Dostatečné předpoklady nad rámec odbornosti jsou předmětem přezkumu v rámci řízení o změně bankovní licence, tedy o udělení povolení k finančnímu makléřství. Pokud banka získala oprávnění k finančnímu makléřství v minulosti, musí nové činnosti zohlednit v řídícím a kontrolním systému a v dalších aspektech své činnosti (zejm. § 8b ZoB).

Obchodník s cennými papíry
Nebankovní obchodník s cennými papíry zákony může získat registraci pro činnost v oblasti distribuce penzijních produktů podle § 82 odst. 1 ZDPS, pokud

1. je v rámci povolení obchodníka s cennými papíry oprávněn k poskytování investičních služeb přijímání a předávání pokynů a investiční poradenství (ohledně vazby na investiční nástroje viz výše u bank);
2. splňuje podmínku odborné způsobilosti (§ 74 odst. 2 ZDPS)

Aby mohl vykonávat tuto činnost, musí ji obchodník s cennými papíry též registrovat jako svou další činnost podle § 6a ZPKT.

Obdobně jako v případě banky zatím nebyl vydán závazný tiskopis žádosti, a proto se doporučuje, aby obchodník s cennými papíry podal žádost na zvláštním tiskopisu uveřejněném na webu České národní banky (doc, 69 kB).

Pokud byl zaplacen správní poplatek 10 000 Kč stanovený v položce 65, bodu 9 písm. a) zákona o správních poplatcích a žádost prokazuje splnění podmínky odborné způsobilosti, Česká národní banka žádosti o registraci vyhoví do 30 dnů ode dne doručení žádosti. O registraci činnosti Česká národní banka vyrozumí nebankovního obchodníka s cennými papíry elektronicky. Písemné rozhodnutí se podle § 82 odst. 2 nevyhotovuje.

Na základě registrace podle § 82 odst. 1 obchodník s cennými papíry podá České národní bance žádost o registraci další činnosti podle § 6a ZPKT. Distribuci penzijních produktů může obchodník s cennými papíry zahájit až po registraci této činnosti podle § 6a ZPKT. Obě žádosti lze podat i současně, formulář uveřejněný pro tyto účely Českou národní bankou s možností společné žádosti počítá.

Význam odpovědi pro její adresáty	Tato odpověď vyjadřuje názor pracovníků České národní banky. Soud a případně i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor. Postup v souladu s odpovědí však bude ČNB při výkonu dohledu nad finančním trhem považovat v mezích odpovědi a jejích východisek za postup v souladu s právními předpisy, ledaže z okolností vyplyne neaplikovatelnost odpovědi na daný případ.
Kontaktní osoba:	Aleš Smutný, ales.smutny@cnb.cz
Datum:	16. 11. 2012

[3] Projednání žádosti (banky i obchodníka s cennými papíry) probíhá v režimu správního řízení, ale vzhledem k odchylkám v ZDPS je toto řízení zjednodušeno a formální úkony jsou potřebné pouze, pokud žádost neodpovídá požadavkům zákona.